

PÉGI IDŐK MOZIJA

Sokáig gondolkodtam, hogyan kezdjek neki ennek az interjúnak. Nem volt könnyű, hiszen úgy beszélnek róla, mint egy élő legendáról. Egész generációk életében jelen volt, szinte mindenki ismeri, és ha szóba kerül a neve, tömegesen jönnek elő a szebbnél szebb emlékek. Csak a tiszakeszi Kultúrházat 30 évig irányította, 30 évig volt jelen a tiszakeszi kulturális életben. Ő Pásti Mihály bácsi, a „Kultúrigazgató”.

Hogy érzi magát Misi bácsi?

A koromhoz képest, nem tudom jól-e, vagy nem jól. Az az igazság, hogy az a 75 év nyomtalanul senkinek nem múlik el az életében.

Gyermekkorra milyen volt, hogy telt?

Az általános iskolát Mezőcsáton jártam, majd utána Csepelen voltam ipari tanuló. Szakmunkásvizsga után ott dolgoztam közsőrús szakmában 1955-ig, majd '55-től Diósgyőrben voltam vegyész. 1959-ben a mezőcsáti Kultúrházba kerültem, ott dolgoztam 1964-ig, és '64-be kerültem Tiszakeszibe. 1964-től egészen 1994-ig itt dolgoztam a tiszakeszi Kultúrházban.

És hogy indult? Nehéz volt elkezdeni?

Nekem a vénámban volt már ez az egész „kulturális játék”, mert egészen az ipari tanulói időktől kezdve mindig a kultúrházak környékén jártam, és mikor Diósgyőrbe kerültem, rendszeresen jártam Mezőcsátra, tagja voltam a táncsoportnak, a színjátszó csoportnak, aktívan részt vettem a kulturális életben. Majd miután Mezőcsátra hazakerültem, itt dolgoztam, mint Ismeretterjesztő előadó. Ezután kerültem Tiszakeszibe, mert ekkor függetlenítették a Kultúrházakat. Előtte Grajz István csinálta. Ismertem az itteni kulturális életet, mivel akkoriban járási Kultúrház volt a mezőcsáti és rendszeresen jártuk a községeket. Persze ez nem volt elég, meg kellett ismerkedni a helyi szokásokkal, a helyi emberekkel. Nagy lendülettel hozzáfogtam, kialakítottam a közösséget, a környezetet, tulajdonképpen igyekeztem, hogy mindenki a „barátom” legyen. Mindegy, hogy fiatalabb volt, vagy idősebb. A fiatalságot magam köré próbáltam vonzani, többé-kevésbé ez sikerült is. Kis közösségeket alakítottam ki, néptáncsoportot, színjátszó csoportot, citerazenekart, ifjúsági klubbot, irodalmi szakkört, énekkart, bábcsoportot. Ez eléggé nagy csoport volt, ha az összeset összeadjuk, mert csak a néptáncsoportban 40-en voltak. Ezekkel rendszeresen, heti két alkalommal összegyűltünk a Kultúrházban, és foglalkozásokat tartottunk. Minden csoport munkaterv szerint dolgozott, megvolt a feladatuk, a célkitűzésük. Ez

volt egy része a munkámnak. Másik része pedig az általános „szórakoztató” rész volt. Ide tartozik például az Állami Déryné Színház, akik évente tizenkét alkalommal, havonta jöttek ide különböző előadásokkal. A miskolci színházzal hat előadás volt rendszeresen évente. Ezen kívül voltak az úgynevezett hakni műsorok, ezek évente kb. 5-6 alkalommal voltak, itt jelentek meg az ország krémjei, az akkor nagyon neves színészek, Alfonzó, Latabár, Kabos, Koós, Korda. Akkoriban kapcsolatban voltam szinte az összes művésszel, illetve nem övelük, hanem a szervezőkkel, és amit szerettem volna, azt mindig el is hozták ide.

A fiataloknak milyen szórakozási lehetőségei voltak?

A fiataloknak az ifjúsági klub volt, majdnem minden héten táncmulatság, volt saját zenekarunk is a bálokra. Akkoriban a fiatalok is beépültek a különböző csoportokba, szinte mindenki megtalálta a neki tetszőt. Előírás volt a politikai műsorokon való fellépés, ezt ezekkel a csoportokkal meg tudtuk oldani. Minden évben rendeztem Tiszamenti Művelődési Napokat. Az volt a cél, hogy a járással tartani tudjuk a kapcsolatot. Ez minimum egy hónapig tartott, volt, amikor ki is bővítettem Tarjánra, Ároktőre, Dorogmára,

Bábolnára, Kürtre, Oszlárra, Palkonyára, de mivel nem bírtuk anyagilag, megmaradtunk a helyi rendezvénynél. Voltak megyei szintű népdalos találkozók, a megye sok településéről idejöttek. Voltak a TSZ által szervezett kulturális találkozók, melyen Tiszatarján és Tiszakeszi vett részt. A TSZ volt a zsűri, ők is díjaztak. Abban az időben fentről szabták meg az irányelveket, voltak országos, megyei és községi irányelvek. Hol jó volt, hol nem volt jó, ezt így kellett csinálni. Egy kis politikai színezete volt az egésznek. Ebbe kellett belesulykolni a Szocialista Brigádtalálkozókat, Ifjúsági Találkozókat.

Ez meddig ment így, stabilan?

Stabilan? 1989-ig. A rendszerváltásig. Akkor a mozit is én kezeltem. A megye egyik legjobb látogatottságú mozija volt, és – ezt még a mai napig sem tudom megfejteni – egyik napról a másikra összeomlott. Előtte teltház volt a moziban, fél év múlva meg két ember volt csak. De miért, meg hogy? A mai napig gondolkozom, hogy történhetett. De ugyan ez volt a bálokkal is. Olyan eddig nem volt, hogy Karácsonykor, Szilveszterkor be keljen zárni éjfélkor, mert nincs ember, hazamentek. De hogy ez honnan sugallódott az emberekbe?

Pedig a mozit sokan hiányolják most is... a mozi mikor indult be?

A Kultúrházat felújították 1970 körül, akkor hozták át a mostani Posta épületéből. Az az ember, aki akkor kezelte – még a Posta épületében – már nagyon öreg volt, nem csinálta tovább, és akkor megkerestek engem, nem vállalnám –e át, mert előbb utóbb átkerül a Kultúrházba ez a mozi. Így került hozzám a mozi, egészen, míg össze nem omlott. Itt a különböző ifjúsági előadásoktól kezdve mindent játszottunk. Odafigyeltem, hogy például ha olimpiai közvetítés volt a tv-ben, akkor a vetítés időpontját áttettem vasárnapra. De figyeltem a focimeccsekre, a rendezvényekre is. Aztán '89-ben ennek is vége lett.

Emlékszik az első filmre, amit vetített?

Hát... nem tudom. Fogalmam sincs. Azt tudom, hogy egy időben nagyon mentek ezek a Piedone filmek, ezek borzasztóan arattak, majd szétvetették a Kultúrházat, ott külön kellett vetíteni az iskolásoknak, a fiataloknak, a felnőtteknek. Elég jó is volt a mozi látogatottsága, meg is kaptam érte a Kiváló Dolgozó-i minősítést. A Kultúrházért is előtte kaptam Miniszteri Dicséretet, majd a Szocialista Kultúráért Érdemrendet. Egyet a kultúráért, egyet pedig a moziért.

1992-93-ban bezárták a Kultúrházat, utána eljöttem nyugdíjba, mivel megszűnt a munkaviszonyom.

Az utolsó filmre emlékszik, amit vetített?

Nem. De sokáig ki voltak még téve a képek a falra. Mert mikor 1-2 évvel később arra jártam, még láttam őket.

Akkor szűnt Meg a Megyei Moziüzemi Vállalat is. Akkor egyszerre megszűnt minden. A vetítógép is a mozié volt, minden még a szék is. De mindent itt hagytak. A vásznat, a vetítógépeket, a székeket, minden ott maradt a Kultúrházban. Vajon azok megvannak még? A padláson voltak még táncos ruhák, csizmák is. Több mint húsz ruha volt. A csizmákat a Cipőgyár adta, mivel jó kapcsolatom volt az igazgatóval. A ruhákra úgy koldultam össze a pénzt, a TSZ-től, ÁFÉSZ-től. Ebből a pénzből megcsináltattam a ruhákat, Mezőkövesden, akik a Matyó Tájháznak is csinálták a ruhákat. Sajnálám, hogyha tönkrementek volna. Én mindent átadtam, mikor leszámoltam.

Az utolsó napjára emlékszik még? Milyen volt? Történt még akkor valami?

Mikor megkaptam a határozatot, hogy a Művelődési Ház, mint intézmény megszűnik, én tulajdonképpen be is mentem, meg nem is mentem. Kivettem a szabadságot. Nem is tudtam már mit csinálni, már minden bajom volt, ha bent kellett lenni. Szégyelltem is. Borzasztó rossz volt, hiszen régen én 24 órátam ott, csak aludni jártam haza. Kb. este 10-11 felé értem mindig haza. Kivéve, ha bál volt. Akkor sokkal később.

Hogy tetszik a felújított Művelődési Otthon?

Elég jól néz ki. Körbejártam egyszer, mikor az Idősek Napján voltam ott. A fűtést is jól megcsinálták. Mi még borzasztó sokat kínlódtunk azzal a két ventilátoros kályhával, volt mikor kicsit nem jól működött, sok korom ment bele, a ventilátor csak úgy fújta kifelé a kormot! Sokat megszenvedtünk a fűtéssel, az ajtók, ablakok sem zártak már jól. Fel akartuk mi újítani a nyílászárókat, mikor a 70-es években elkezdték a Kultúrház felújítását, új ablakokat, ajtókat akartunk, de csak úgy járultak volna hozzá, hogy ha eredeti ablakok, ajtók kerülnek vissza. Pesten felkerestünk egy céget aki elvállalta volna, de már akkor milliókba került volna. Kézimunkával kellett volna helyreállítani. Most ragyogóan néz ki. Most megtölteni tartalommal nem egyszerű dolog, főleg, hogy majdnem húsz évig be volt zárva. A fiatalság teljesen elszokott, teljesen más életformát alakított ki magának. Akkor tömve volt mindig a Kultúrház. Délutántól késő estig. Persze át-átszaladgáltak a presszóba, a kocsmába, de ez velejárója volt. Ott ismerkedtek, ott alakult ki a közösségi életforma, ami tulajdonképpen csak szabályokhoz van kötve, máshogy kell viselkedni egy közösségben, mint otthon. Vannak erre írott, íratlan szabályok. Tudni kellett, hogy ha bejön, nem csak egyedül van.

Megtanultak viselkedni...

Igen, igen! Voltak gondjaim egy-két személlyel, de addig magyarázkodtunk, hogy megértették, hogy mese nincs. Ha ide jövünk, akkor így kell viselkedni. Nem is nagyon voltak ott zűrös alakok. Egy-két összeakaszkodás akadt, de nem volt jellemző.

Most elvállalná a Művelődési Otthon vezetését?

Nem! Nincs az a pénz, amiért elvállalnám! Előttem van minden nehézség, amit 30 év alatt végig verekedtem, kínlódtam, az rögtön mind előjönne. Ez visszatartana. A koromnál fogva nem is bírnam. Ez máshogy nem megy, csak ha éjjel-nappal csinálja az ember. Menni kellett évente továbbképzésekre is, ezek 2-3 hetes bentlakásos továbbképzések voltak, hol Kövesden, hol Tokajban, hol Sátoraljaújhelyen, hol Sárospatakon. Mindig máshol volt. Ott adták az irányelveket, mit szeretnének, hogy csináljunk. Persze olyan volt a szeretnénk, hogy azt egyszerűen elvárták.

Ezekre rá is kérdeztek évközben. Minden hónapban megyei értekezletek voltak, járás szinten is. Jöttek a központi irányelvek a megyébe, onnan a járásnak, a járás meg adta a községnek. A községbe már az volt a baj, hogy a községvezetők ezeket az irányelveket nem megfelelően értékelték. Ők beleragadtak valamibe, hogy hogy kell csinálni, és akkor azt úgy is kellett volna csinálni. Ezért tartottam jónak, hogy az itteni vezetéssel is jó kapcsolatba legyek, mert ha nem, akkor nem töltöttem volna el 30 évet. Megértettem, hogy ők mit mondanak, bólintottam is rá, de nem úgy csináltam. Megalkuvás szintű dolgok sokszor voltak, hogy elkerüljem az ütközést. Néha-néha feltűzelték őket, és amikor hazajöttek, az ülésen ugyan úgy akartak beszélni, mint velük ott. Akkor nagyon okosak voltak, úgy mondták, mintha ők találták volna fel a langyos vizet. De mindig megértettük egymást, mindig kijöttem belőle valahogy. Hol mosolyogva, hol így, hol úgy. Sikerral jártam mindig.

Sokaknak hiányzik, emlegetik a Kultúrház as régi életet.

Persze! De ezt újrakezdeni húsz év után!... Újra ki kell alakítani az egész formát, kell egy új rendszer. Nekem éves bevétel 6-700 ezer forint volt. Most az közel 8 millió forint lenne. Persze meg is volt a kiadás a színészek, a színházak felé, de ilyen forgalom volt.

Mi volt a legemlékezetesebb, ami megmaradt?

A Tiszamenti Művelődési Napok rendezvényei kiemelkedőek voltak. Az egész környéket megmozgatta. Ugyanígy a Tiszamenti Dalos Találkozó. Ezek kiemelkedőek voltak, ilyenkor főztünk, voltak üstjeink, üstházak, 3-4 üstben főztünk, 5-600 embert vendégtünk meg, ezeknek a Kultúrház állta az ebédet, fizetni nem kellett senkinek. Volt, aki Csátról ételessel jött. Ilyenkor jó barátságok születtek. Ide majdnem mindig meghívtam a Matyó Együttest is, velük is jó kapcsolatom volt. Volt rendszeres koszorúzás a Tisza-parton. Ott annyian voltunk, hogy az eleje már kint volt, de a vége még a Kultúrháznál sorakozott. Koszorúzás után visszajöttünk, és a szabadtéri színpadon voltak műsorok.

Magáról az épületről tud valamit? Hogy minek készült?

Édes Antalné mezőcsáti földbirtokos építtette saját részre. Mikor megépítette, odaajándékozta a községnek kulturális célokra, azt hiszem 1929-ben. Ezért is sikerült különböző időszakokba megóvni, mert a TSZ is rá akarta tenni a kezét egy időben, ők magtárat akartak ott. De mivel adomány volt kulturális célokra, másra nem is lehetett használni. Akkor még a nagyterem sem volt, hanem két kicsi volt helyette, egy rozoga kis színpaddal. 1963-ban volt egy nagy átalakítás, akkor nyitották össze a két kistermet, így lett a nagyterem.

Később, a '80-as években át is szerettük volna minősíteni Közösségi Házzá. De az akkori vezetőség volt az okos. „Nem kell azt, minek azt!” Akkor ők már régen tervezték ennek a bezárását. Rendszerváltás után, ha kellett a pénz, azt a Kultúrháztól vették el. Szépen, lassan elsorvasztották...

A Kultúrház bezárása után mindenki sejtetheti, mi lett annak a sorsa. Nem csak a mozi, a bálók, a disco, a klubok szűntek meg, hanem egy korszak is lezárult. A berendezéseket szépen lassan elhordták, kipucolták, mintha lomtalanítás lett volna, persze nem szemétre kerültek az eszközök, hanem haza a pincébe, garázsba, kocsmába. Sokat beszélgettünk még a régi életről, a közel 50 évvel ezelőtti dolgokról is úgy mesélt, mintha az csak tegnap történt volna. Egy dolog biztos: 75 év nyomtalanul nem múlik el... sok mindenkinek hagyott nyomot, szép emlékeket!

Még egy kérdésem lenne, de erre Misi bácsi már nem tudhatja a választ:

Hová lett a felszerelés, amit évek alatt gyűjtöttek össze? Hol van a mozivászon?

Buzinkai Gergely